

Gazeta Aradului

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

„A da“.

Cu prilejul subscripției „Gazetei Aradului“.

„A da“. Am auzit pe foarte mulți oameni pronunțând aproape irreverențios acest cuvânt, sau în ori ce caz cu desinvoltura și cu tonul neglijent ce îl luăm față de lucrurile mici, obișnuite și lipsite de însemnătate.

Am auzit persoane, vai, atâtea și atâtea, aruncând cuvintele: acestea „a da“, ca și cum ar fi făcut cu ori care altele, fără ca noțiunea, închisă hermetic în silabe, să se fi impus spiritului și fără ca ea să fi făcut să vibreze în mod deosebit inteligența.

O acțiune banală și curentă, un verb conjugabil și dăător de o ușoară vanitate, o expresie făcută pentru a înjosi pe ceilalți, punând în evidență sârmanul și copilărescul nostru amor propriu, iată aceea ce însemnează pentru cei mai mulți oameni, cele trei sunete adunate, de geniul limbei noastre, pe un loc.

„A da“? Acțiune curentă și banală? Prilej de vanitate și ocazie de a jigni pe ceilalți? Ce greșală și ce talent deosebit de a greși.

Pentru o elită, astăzi, și pentru toată lumea, mai târziu, „a da“ este și va fi o știință, o artă și o datorie; o acțiune dictată de sentimentul nostru de umanitate, luat în sensul său cel mai înalt; un fapt plecat din conștiință, favorit de educație și în funcție perpetuă de această educație și de cultura ce ne-am însușit.

Aceasta mai ales, atunci când donația are o țintă culturală și când ea se înalță la un impozant nivel național.

„A da“ este o știință, pentru că această acțiune e susceptibilă de perfectibilitate și pentru că numai „dând“ înveți să dai și să ridici o acțiune, simplă, în aparență, la înălțimea unei operații intelectuale.

„A da“ este o artă pentru că ține de natură, de sânge, de temperament; dai prin ereditate și prin vocațiune și tot pe aceeași cale refuzi categoric și desprețuești acțiunea de „a da“.

È o datorie, pentru că acela care nu știe să dea, atunci când trebuie, este simplu, nepatriot, egoist și inutil; este o datorie pentru că sunt cazuri când pentru a se obține rezultatul urmărit, trebuie să dăm cu toți, cu hotărâre, de o dată, cu satisfacție și cu plăcere, fără raționamente stearpe și fără aceea scoatere, ușor de înțeles, din circulație, a persoanei noastre, atâta timp cât durează epidemia, nevoia, criza, starea anormală și supărătoare, când trebuie absolut „să dăm“.

Sunt oameni cari dau, dar nu știu să dea și dau greșit. Gestul cu care, ei dau, e prea vizibil; prea mult sare acest gest în ochii tuturilor; prea se face văzut și apreciat gestul acesta și prea multe felicitări are aerul că cere, de la noi, posesorul gestului, omul care a voit să dea.

È prea viu gestul acesta și prea din cale afară colorat; el voește să marcheze o oră, o zi și o epocă; el zice, țipă, mai bine zis: „priviți-mă! Am dat; am făcut actul de generozitate și îam dreptul, până la adânci bătrânețe, la recunoștința tuturilor. Fiți, însă, pe pace; voi mai da, de-și cred, mi-am făcut datoria pe deplin“.

Și lumea crede adeseori, și admiră și se sperie și plătește donația cu reclamă și cu recunoștință, de-și donatorul, vai, nu a știut să dea.

În loc să dea, discret, el a dat cu sgomot; în loc să dea desinteresat, a dat cu calcul; în loc să facă donațiunea anonimă, el a făcut-o să explodeze, prin publicitate, ca o bombă;

în loc să dea repede, el a dat în rate, pentru a face ca clipa plăcută a donației să dobândească persistență.

În loc să facă un serviciu, a blesat și în loc să mângăie un suflet, el a reușit doar, poate, să-l sângere și să-l jicneasă.

Noi vorbim aici de un om, dar omul este legiune. Dar rezultatul, pentru că se cuvine să fie și un rezultat? Rezultatul este, din nefericire, acela că atunci când e vorba de o faptă bună, trebuie să suni din trâmbițe pentru a vesti și a chema pe donatori, făgăduindu-le sgomot, onoare, publicitate și reclamă și încă și atunci, vai, câți mai stau să se gândească dacă sacrificiul sumelor donate, corespunde satisfacțiunilor de amor propriu și interesului material.

Sunt adevăruri neplăcute acestea, dar adevăruri ce pretind să fie precizate; mai ales că sunt ocazii când trebuie să dăm, cu toții, pentru școli, pentru scopuri culturale, pentru elevele sărace, pentru cărțile și vestimintele acestora, astfel, cum se întâmplă, astăzi, la Arad.

Sunt sărace, și sunt silitoare elevele pe care trebuie să le ajutăm; sunt ficele noastre; sunt ficele Aradului și sunt românce și trebuie să le venim în ajutor, pentru că, se înțelege, suntem toți, prea buni români, prea patrioți și prea mândri, da, da, prea mândri, pentru a chema minoritățile să cumpere cărți și haine, vâstarelor noastre românești.

È adevărat trist, aceea ce am spus noi, mai sus, relativ la felul cum se înțelege și se practică, acțiunea de „a da“ și ne gândim cu spaimă, la aceea ce se întâmplă, în alte părți, când în ocazii delicate, patriotice și culturale, oamenii fac proba că nu știu, nu au învățat, și mai mult de cât atâta, refuză să învețe cum să dea.

Fericiti, însă, exclamăm:

iată aceea ce nu se întâmplă la Arad! Aicea, arădanii învață cu plăcere cum să dea, pentru cultură și pentru cărțile propriilor lor copii. Știm, ne credeți pe cuvânt.

Dar priviți listele noastre de subscripție, în folosul a treizeci de sârmane, fetițe, fără haine, fără cărți: Priviți cum se acoperă cu nume, din Arad, din oraș și din județ, listele noastre de subscripție! Tot nume și familii cunoscute. Cele ce dau întotdeauna?

Poate, dar să nu uităm pe cei cari vin pe urmă. Priviți! Au rămas, mulți, aproape toți, mai înapoi, dar uitați-vă cum se grăbesc. Nu au dat, încă, dar toți au avut de gând să dea. Inimile lor vibrează de patriotism. Capetele lor sunt grele de intelectualitate.

Ce i-a oprit însă să dea? Un nimic. O imposibilitate, un capriciu sau o simplă întâmplare... Dar vin și vor da toți, pentru că, o spunem tare: fetițele au nevoie de haine, și e frig; fetițele au nevoie de cărți și noi știm cu toți că din cărțile ce le cumpărăm azi, vor eși, mai târziu dreptatea, lumina, adevărul și că grație cărților acestora și modestelor noastre sacrificii, copilulele cari ne mulțumesc astăzi cu lacrimile lor sclipitoare ca o pulbere de perle, ne vor mulțumi mâine, cu mintea lor inobilată de cultură, cu sufletul lor educat și generos și cu acea armonie de judecată, de gândire și impresii ce nu împodobesc de cât sufletele de elită, ai cărora ochi s'au pierdut în cărțile cumpărate de noi, astăzi și cari au plâns pe filele făcătoare de minuni.

Și acum, onorabili arădani, ce ar fi, dacă, printr'un explicabil sacrificiu, căzând o dată de acord și uitând subtilitatea definițiilor, ne-am grăbi să strângem banii necesari, acum în apropierea Crăciunului, pentru cărțile și hainele celor treizeci de drăgălașe copilule?

„Ellenzék“ și Uniunea maghiară.

Ziarul cu titlul de mai sus, se miră, se mai odihnește și apoi se miră din nou și nu poate să se domirească pentru care cuvânt, guvernul nu ia măsuri să se reînființeze „Uniunea maghiară“ asociația binecunoscută disolvată în urma necuviințelor lui Josika.

După ce se miră însă de ajuns „Ellenzék“ crede de cuviință că a venit și timpul să amenințe în sensul că în cele din urmă maghiarimea, văzând că guvernul nu îi face dreptate, se va adresa la Suveran.

La această ultimă deciziune a ajuns maghiarimea, după părăsirea ziarului clujan, după o îndelungată judecată și după ce „Uniunea maghiară“ adică fosta uniune, și-a adus aminte că Suveranul susține minoritățile și speră în dezvoltarea lor.

În adevăr, astfel crede Suveranul și astfel crede întreaga țară care e gata să susțină ori când minoritățile, fapt ce dealminteri a fost probat îndeajuns.

Ca „Uniunea maghiară“ și maghiarimea de la Cluj, să ceară însă Suveranului vre-o dată reînființarea acelei asociații de amintire dureroasă, ar fi, în adevăr, o nefericită inspirație, după rușinoasa atitudine a fostului președinte Josika, față de glorioasa noastră Suverană.

Țara nu a spus lui Josika să se poarte ca un om ce nu cunoaște cele mai elementare principii ale politetiei, iar poporul român nu a sfătuit nici o dată fosta Uniunii, să lucreze în contra intereselor statului român.

Aceea ce poate face Josika, fosta „Uniune“ și maghiarimea de la Cluj, este să se resemneze la ideea salutară că se vor înființa alte societăți pe viitor, cu mai puțin baroni în ele, dar cu mai mult respect, față de Suverana națiunii.

Ciaiu doamnelor române pentru copiii săraci.

Se aduce la cunoștință că Duminecă, 11 Decembrie 1921 ora 5 după amiază va avea loc în sala de sus a hotelului „Crucea Albă“ un ciau urmat de dans al cărui folos este destinat Soc. Reuniunea Femeilor Române și Soc. Doamnelor Române pentru ajutorarea copiilor săraci de sărbătorile Crăciunului.

„Ardealul“ trebuie respectat.

Faptul că doi ardeleni din rândurile guvernamentale, nu au fost aleși la vicepreședințiile corpurilor legiuitoare, a făcut subiectul de speculă politică al mai multor ziare, din opoziție.

Se înțelege că în primul rând, au căutat să dea chestiunii o întorsătură politică, de o aristocratică finețe, ziarele partidului național român, cari nici mai mult, nici mai puțin, au declarat că guvernul și majoritățile au făcut proba că au pentru Ardeal, cea mai neampăcată dușmănie.

Reaua credință cu care ziarele partidului național procedează în asemenea împrejurări și răutatea simplă cu care acele ziare țin să falsifice situațiile și să mintă masele poporului, ar putea fi întristătoare, dacă nu ar fi lugubre.

Lugubre în adevăr, dacă se ține seamă de faptul că toate aceste intrigi grosolane, făcute în chestia națională, nu au alt scop de cât să accentueze mișcarea de regionalism, condamnată de țara întreagă și care stăpânește sufletele câtorva nemulțumiți prin temperament și prin vocație, din rândurile organizației transilvănene.

Guvernul și majoritățile urăsc Ardealul și urăsc pe ardeleni! Iată în adevăr, niște afirmații pur și simplu vinovate și poate criminale, afară dacă nu sunt inconștiente, de oare ce inconștientă, decisivă poate merge până acolo încât să se confunde Ardealul cu câțiva palizi copii eșii din sânul său.

Să fie seamă ziarele din opoziție și politicianii opoziționiști că a corecta greșelile făcute de unii ardeleni, sau a arăta atitudinea puțin națională a acestora, nu înseamnă să urăști Ardealul, ce trebuie să rămâie în afară de discuțiile noastre și sfânt pentru toți românii.

Ardealul trebuie să planeze pe deasupra preocupărilor noastre meschine. Ardealul ne-a costat prea mult sânge pentru ca să merite lipsa noastră de respect și el a suferit prea mult de-alungul veacurilor pentru ca să fie astăzi obiectul de glumă, al câtorva politiciani transilvăneni.

Țara întreagă iubește Ardealul și pe ardeleni, ca și guvernul, ca și majoritățile, Țara însă și guvernul și

majoritățile parlamentare, ca și ori care bun român, nu pot primi, fără să le semnaleze, tendințele regionaliste ale câtorva politiciani transilvăneni, și intrigile făcute de aceștia și minciunile puse în circulație de ei, pentru a putea mai repede pe această cale să ajungă la avere, la onoare și mărire.

Atragem atențiunea maseilor ardeleni asupra ireverențelor săvârșite de unii ardeleni cu privire la acest scump colț de pământ al României întregite pentru ca românul ardelean să afle o dată pentru totdeauna că nu poate fi patriot și bun cetățean acela, care, ori de câte ori se simte nevoe de o intrigă aruncă în discuție Ardealul și pune în funcție fabrica de calomnii și de otrăvă ce tinde să acrediteze ideea că ar exista desbinări și ură între fii aceluiaș popor.

Presă și școală.

Pentru toți dnii învățători.

În numărul 98 al acestui prețuit ziar scrisesem un articol sub titlul de mai sus în care am arătat, că astăzi, școala noastră și învățătorul român are mai mult ca ori când lipsă de concursul tuturor românilor și că presa este chemată în primul rând să dea concursul său arătând atențiunea tuturor asupra importanței chestiunii și făcând cunoscute publicului mare românesc și guvernului nevoile școlii și a învățătorilor, să îndemne și de sfaturi pentru sprijinirea și îmbunătățirea materială ale acestora.

La acest articol în numărul 115 am primit răspuns din partea On. Redacțiunii în care între altele ne spune, că adevărata cultură românească numai așa se va răspândi, dacă și noi vom ceti ziarele și cărțile bune românești.

Iată un adevăr, ce nu se poate contesta!

Fie-ne permis, să ne spunem cuvântul la aceasta observare de alt-cum foarte la loc.

O pătură mai setoasă după o adevărată cultură românească nu e doară alta credem noi, ca și corpul învățătoresc. Nu cu toții am dori să cetim cât de multe ziare și cărți bune românești, dar nu numai atât ci am dori-o cu toții, ca pentru perfecționarea noastră cât mai intensivă din toate punctele de vedere a culturii, să facem călătorii de studiu prin țările culte ale apusului, ca văzând și auzind modul de lucrare și de trai ale acestor popoare etc. să le aplicăm și noi în și afară de școală.

Noi știm deci foarte bine cum ar trebui să fim și ce ar fi bine să facem; însă Doamne sfinte din ce și pe ce?

Din leafă? Din leafa de eri și de azi ne pare bine, că putem trăi de pe o zi pe alta. Nici măcar atâta lux nu ne putem permite din leafa ce o avem, să călătorim în țara noastră proprie, pe care ni-e frică, că mulți dintre noi vom muri, fără s'o cunoaștem decât numai din cărți și de pe hartă!

Iată unde am țântit eu că artico-

lul meu, când am zis, că presa este în primul rând să ne dea tot concursul său și să îndemne publicul mare românesc pentru sprijinirea noastră. Nu să ne îmbogățim, ci să avem numai modalitatea de a ne perfecționa și de a putea munci în și afară de școală fără nici o grije.

Și ca lumea românească să știe ce sprijin așteptăm dela dânsa; o spunem aci: Dela guvern așteptăm leafă. Nu multă, ci cinstită și să ne pună la dispoziție — când voim să facem călătorii de studiu — călătorie gratis pe toate căile de comunicație; cei puțin în țară. Milionarii și cei cu stare bună, comercianții, industriașii, băncile, librăriile etc. să facă emulație în danie. Unii să provadă școlile cu revsite, alții să dăruiască vestminte și cărțile școlilor săraci, pentru bibliotecile școlilor un anumit număr de cărți, în comunele de tot sărace să zidească câte o școală, casă națională unde să predăm cu școlarii piese teatrale și jocuri naționale etc.

Așa ne închipuim noi să fie și să conlucre cu noi dimpreună toți cei cu dare de mână pentru fericirea neamului nostru și întărirea scumpei noastre patrii România Mare.

Să nu așteptăm să facă și să dea toate statul. Statul are multe nevoi de împlinit și nu birue; să le facă toate.

Din cele premerse poate vedea lumea românească, că noi avem un ideal stânt: Să naintăm repede, să întrecem străinii. Depinde acum și dela cei cu dare de mână, dacă voesc ori ba aceasta.

Onorata Redacțiune ne mai spune și ne îndeamnă în răspunsul său din numărul 115 al acestui ziar, să ne ținem în strânsă legătură cu presa și punând mâna pe condei și pe hârtie, să trimitem presei românești reflexiile și observațiile noastre.

Dintre învățători se ocupă mult cu chestii școlare, dar observațiile și reflexiile lor ce e drept le publică mai mult în reviste pedagogice, pe cari le cetim numai noi învățătorii; de aici apoi greșeala mare, că publicul mare și poate și o parte a presei nu ne cunoșc bine activitatea ce o dezvoltăm pe terenul școlar.

Ar fi foarte la loc, ca frații colegi să scrie de aci 'nainte reflexiile și observațiile lor fie acelea chiar și chestii pur pedagogice și în ziare cotidiene, ca cel puțin de aci 'nainte să ne cunoască și mai bine publicul mare românesc activitatea ce o dezvoltăm pentru neam și țară.

În fiecare județ apare cel puțin un ziar românesc și ar fi de recomandat, ca învățătorii afători d. e. în județul Arad să scrie la ziarul ce apare în județul nostru, iar cei din alte județe la ziarul ce apare în județul lor.

Pentru frații colegi din județul Arad fie-mi permis a recomanda „Gazeta Aradului“. Dar nu numai atât, ci fiecare învățător să aboneze ziarul, cel puțin pentru sine.

Socodor, la 4 Decembrie 1921.

Julian Pagubă,
înv. dir. de stat.

Cursul liber de seara.

Programul săptămânal.

Vineri. Limba română. (Curs public.) Conjugarea II. Lectură. Prof. d. Lazăr Roșculeț. — Limba franceză. I. Exercices de grammaire appliqués. Prof. dna Lucia V. Babescu. — Limba franceză. II. Phonétique. Causerie littéraire. Prof. d. Jean Decamp.

O spargere temerară.

Ieri între orele 6—7 un domn necunoscut bine îmbrăcat a intrat în birou la d. Eugen Fischer directorul de birou al casei comerciale, din strada Moise Nicoară rugându-l să-l anunțe dlui Kornis.

D. Fischer întrebând pe necunoscut ce în chestie dorește să vorbească cu d. Kornis, necunoscutul a răspuns că a adus 30 vagoane ciapă din Ungaria și acestea vagoane dorește să le ofere dlui Kornis spre cumpărare.

Într-aceasta intră în birou mai un domn necunoscut, care avea în mână revolver și un pumnal și-l provocă pe d. Fischer să se ridice de pe scaun să treacă în camera vecină împreună cu domnișoara de birou, care se afla de față.

Ingroziți d. Fischer și doamna s'au

retras în camera vecină unde erau și ceilalți funcționari. Cei doi necunoscuți amenințând cu revolverele lor i-a silit pe toți funcționarii să se așeze la pământ, pe pânțele, fără a zice vre-un cuvânt.

Alți doi indivizi necunoscuți înarmați cu revolver și pumnal au pătruns apoi în camera unde erau 2 dintre frații Kornis. Indivizii amenințând pe cei doi frați cu revolverele au deschis casa de fier de unde au luat 500 mii lei, cât se afla în casă.

După aceasta cei 4 indivizi s'au retras amenințând mereu cu revolverele.

Cazul a fost adus la cunoștința poliției, care a luat imediat urmărirea hoților.

Declarațiile dlui Titulescu.

D. N. Titulescu, ministru de finanțe, venind din Paris, a făcut următoarele declarații unui reprezentant al agenției telegrafice «RADOR»:

«Nu a rămas nici o chestiune care să nu se fi aranjat, în mod definitiv la Paris.

«Am stabilit bazele viitoarelor tratative, cari vor fi urmate cu succes.

«In curând bonurile noastre de tezaur — în urma aranjamentului stabilit — vor fi consolidate.

«Vom scăpa, deci, de această plagă care încurcă situația financiară a țării.

Blocarea depozitelor de lei.

«Măsura guvernului, prin care se blochează depozitele de lei ale străinilor, aflate la băncile românești, mi-a pricinuit — trebuie să mărturisesc — multe neplăceri.

«Zi și noapte a trebuit să dau explicații aceluia care pricepeau greșit intenția care a călăuzit guvernul când a luat măsura blocării.

«Am explicat guvernului francez că vânzările de lei — câte 40 milioane pe zi — nu erau rezultatul unor vânzări de mărfuri, real electrate și că specula valutei românești era la baza tranzacțiilor de la bursă.

«Am întrebât dacă Franța a lăsat în ultimul timp mărfuri în valoare de peste 14 miliarde, echivalentul vânzărilor de lei efectuate la bursa pariziană.

«Și, evident, răspunsul a fost negativ.

«Am amintit că o lege, pusă în aplicare acum trei ani în Franța, oprește specula valutară și că această lege nu a fost aplicată speculatorilor valutei românești.

«Cu aceste explicații măsura blocării a fost primită cu mai puține murmure».

D. Ministru Titulescu nu a fost în Paris spre a trata vre-un împrumut în streinătate.

In consecință toate știrile privitoare la contractarea împrumutului au fost fanteziste.

«După explicațiile pe cari le-am dat, d. Doumer, ministrul de finanțe al Franței, a înțeles că impozitul

nostru asupra capitalului este extrem de biând, față de impozitele similare din Franța (impozitul pe avere se preia acolo sub altă formă).

«Sunt ferm hotărât să aplic și impozitul pe avere ca și celelalte impozite».

«Nu cred că vre-un membru al guvernului să fi luat angajamente fără să fiu consultat. Eu, vă repet impozitele se vor aplica așa cum au fost votate.

Rămâne, bine înțeles că, dacă impozitele vor da mai mult decât așteaptă fiscul de la ei, vom micșora cotele impozitului progresiv pe venit, căci, între noi fie zis, eu nu m'am însurat cu nici o cotă!».

In Ardeal, 90 la sută din populație a și completat formularele de declarații.

In Bucovina, procentul aceluia cari au făcut declarații, la orașe, în trece 50 la sută.

La sate, toate declarațiile colective au fost completate.

INFORMAȚIUNI.

— Curtea de casație va pronunța sentința în cauza procesului de contrabandă cu valuta a fostului prețor I. Lazar, în ziua de 13 Decembrie.

— Azi, Vineri, se va întruni ședința plenară a tribunalului Arad pentru a decide în chestia urcării onorariilor avocațiale, în urma cererii baroului avocaților din localitate.

— In comuna Sepreus a fost afiat, spânzurat de grindă, la domiciliul său, tânărul Ioan Torsan. Bănuindu-se că Torsan a căzut victima vreunui criminal parchetul a ordonat anchetă.

— Mulțumire. Familia îndurerată a decedatului Crăciun Chera aduce pe această cale mulțumiri tuturor prietenilor și cunoscuților cari au adresat în scris sau cu vorba condoleanțe, încercând a alina nemărginita durere pentru pierderea neuitatului fiu, soț, tată, frate și bunic.

x Dr. P. Robescu, director de spital, odinează zilnic dela 8—9 și 2—4, în Bulev. Regina Maria 24, Palatul Neuman.

Corpurile legiuitoare.

Camera.

Ședința dela 7 Decembrie.

București. — Ședința e deschisă la ora 15 și 20 minute sub președinția dlui Duiliu Zamfirescu.

Prezenți 265 deputați. Pe banca ministerială dnii miniștri Trancu Iași și Dori Popovici.

Se fac formalitățile obicinuite, după care d. președinte amintește că mâine, Joi, se împlinește un an dela odiosul atentat dela Senat și consultă adunarea dacă admite ca mâine să se țină sau nu ședința.

Camera declară unanim că dorește să lucreze.

Se intră apoi în ordinea de zi și se dă cuvântul dlui deputat Georgescu (Tulcea) care vorbește în chestia despăgubirilor de război.

D. Raducanu adresează o interpelație dlui ministru de finanțe

La ora 15 50 dnii deputați trec în secțiuni.

Senatul.

Ședința dela 6 Decembrie.

București. Ședința e deschisă la orele 15 sub președinția dlui general Coandă. Pe banca ministerială dnii miniștri Petrovici și Trancu Iași.

In cursul comunicărilor, ce se fac de către mai mulți senatori d. Marchis amintește că Joi se împlinește un an dela data odiosului atentat și că se va oficia un parastas pentru odihna sufletelor victimelor atentatului.

D. gen. Coandă spune că era în intenția Senatului să comemoreze această dată printr'un parastas la biserica Sf. Gheorghe, iar Sentul să nu țină ședința în semn de omagiu.

D. ministru Petrovici propune ca locul comemorării tristului eveniment să fie chiar incinta Senatului, unde va avea fastul adus de însăși locul, care dacă nu e sfânt ca o biserică, este totuși sfânt.

Intrându-se în ordinea de zi: discuțiunea asupra Mesagiului, d. Cantili raportor citește proiectul de răspuns la Mesagiu.

D. G. Bogdan-Duică ia cuvântul cel dintâi în discuțiunea la Mesagiu, din partea partidului țărănesc.

Ședința se ridică la orele 19.

Ședința dela 7 Decembrie.

București. — Ședința se deschide la ora 15 sub președinția dlui gen. Coandă Prezenți dnii miniștri Petrovici, general Rășcanu, Sergiu Niță și Argetoianu.

Se citește și aprobă sumarul ședinței anterioare.

D. dr. Babeș face o comunicare în privința serului dr. Puțoreanu.

Dnii senatori Georgescu, Tudoran și Brau fac diferite comunicări.

D. Dragomirescu vorbește la discuție la Mesaj.

Ședința se ridică la ora 18.

Parastasul întru amintirea aviatorului Voicu Georgescu.

Ieri la orele 10 și jumătate s'a oficiat parastasul întru amintirea decedatului aviator Voicu Georgescu.

In cimitirul de sus al orașului, o grupă de soldați, camarazi ai nenorocitului aviator, în frunte cu dnii generali Lecca și Badescu, precum și a întreg corpului ofițeresc din statul major, au venit ca să depună tributul recunoștinței lor față de îndrăznețul aviator, asistând la parastasul religios oficiat de preotul garnizoanei Ioan I. Ardelean.

După oficierea parastasului preotul rostește câteva cuvinte de mângâiere, vorbind despre virtutea militară, care pe soldatul devotat — pe lângă recunoștința mai marilor — îl face partaș de admirația unui neam întreg, iar în fața generațiilor viitoare îl așează la locul de onoare, rămânând ca exemplu viu, demn de a fi urmat în virtute de toți aceia, cari își iubesc pământul scump al patriei lor iubite.

Cuvintele preotului sunt urmate de rugăciunea intonată de muzica militară a reg. 1 Dolj.

La urmă Locot. aviator Soiu ca delegat al grupului V de aviație rostește o cuvântare pârânzătoare în numele camarazilor și face biografia fostului aviator apoi în cuvinte alese și pline de sentiment eternizează memoria iubitului camarad.

Întreg actul a decurs într'un act de solemnitate impunătoare lăsând în sufletul asistenței o adâncă impresie, ce se putea ceti din lacrimile ce licăreau în ochii tuturor.

Acestea lacrimi exprimau: recunoștință, iubire și dorul de a vedea răsărind flori neperitoare, pe mormântul înțelenit al viteazului dus dintre cei vii.

Situația sanitară a orașului Arad.

Conform tabloului statistic întocmit de serviciul sanitar al orașului în luna Noemvrie situația sanitară a fost următoarea:

Boale contagioase s'au anunțat în luna Noemvrie tifos abdominal 12 cazuri, diferite 7 cazuri, scarlatină 87, trahoma 1.

In spitalul județean au fost îngrijiiți 592 bolnavi noi, s'au vindecat 274, au murit 22.

In spitalul de copii au fost îngrijiiți 265 copii bolnavi dintre cari s'au vindecat 124, iar 12 au murit.

In dispensarul de tuberculoși au primit tratament 331 bolnavi.

Nașteri s'au anunțat în luna Noemvrie 59 băieți și 45 fete în total 104. S'au anunțat cazuri de moarte 76.

Căsătorii s'au încheiat 77.

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

Răspândiți

„Gazeta Aradului”

Gheorghe Reiner

magazin de mode pentru dame

paltoane, bluse, neglige și costume Str. Eminescu Nr. 1.

Clasă separată de măsurat.

504

Edificul Cafenealului
Telefon 530. Cornul Vânătorului.

„Prima Societate Ardeleană de Asigurări Generale“

Banca generală de asigurare „România“ înființată acum zece ani cu concursul băncilor noastre și care e singura societate de asigurare românească indigenă, după cum era și natural în România Mare a luat avânt frumos, sporindu-și considerabil stocul de afaceri și în deosebi mărindu-și în mod foarte prevăzător rezervele, cari azi face față de capitalul și angajamentele, ce le are sunt atât de însemnate, cum în proporție la puține societăți de asigurare putem afla.

În urma tratatului de pace și a dispozițiilor corespunzătoare a guvernului, societățile de asigurare străine fiind nevoite a lichida, s'a ivit o nouă ocazie ca Banca generală de asigurare „România“ să-și potențeze activitatea. Conducerea societății a și prins momentul stabilind un acord cu cea mai mare societate de asigurare care a lucrat în Ardeal cu „Erste Ungarische“ referitor la preluarea afacerilor și a organizației lor.

Aflăm că adunarea generală extraordinară din 6 Noembrie a ratificat acest acord care ridică Banca generală de asigurare pe o treaptă egală cu societățile mari. Astfel vom avea și noi în Ardeal o puternică societate de asigurare românească, care merită tot sprijinul și atențiunea noastră.

În legătură cu aceasta estensiune s'a simțit necesitatea schimbării firmei de până acum, acceptându-se în noua denumire mai tare specificul cel are ca unica societate ardelenască de acest soi. Noua firmă va fi „Prima Societate Ardeleană de Asigurări“ generale iar sediul societății va fi Clujul, considerând că din ce în ce importanța atât culturală cât și economică a Clujului e tot mai mare, devenind o a doua capitală a țării noastre. Capitalul actual al societății de Lei 1.500.000, va fi urcat încă în cursul anului acesta la lei 10.000.000, care împreună cu considerabilele rezerve și legături de reasigurări, ce le are, pune societatea în situație de a putea ținea față la ori cari angajamente de asigurare.

Mai amintim că deși în noua alcătuire vor participa și elemente streine, ceea ce e și firesc, cunoscând toate importanțele afaceri ce le primește dela „Erste Ungarische“, totuși preponderanța românească e pe deplin asigurată fiind majoritatea capitalului în mâni românești. Această proporție este și la membrii conducerii ceea ce rezultă și din lista membrilor aleși de adunarea generală din 6 art. care e următoarea:

În Consiliul de administrație: Ioan I. Lapedatu, Dr. Octavian Russu, Petru Drăgits, Vasile Goldiș, Alfons Romalo, Ioan Berindei, Dr. Teodor Mihali, Adolf Balaban, Teodor Chargely și Ladislau Bocsanczy.

În comitetul de cenzori: Constantin Pop, Dr. Nicolae Schiau, Dr. Enea Papiu, Stefan Ugron și Ioan Stamoray.

În fine considerând că direcțiunea societății a avut practica idee de a face aceasta estensiune și cu colaborarea societăților de asigurare din București, cu care a stabilit și relații de afaceri, și deci e de presupus că conlucrarea va fi ami-

cala și condusă de bunăvoința reciprocă, este pe deplin îndreptățită speranța ea Prima Societate Ardeleană de Asigurare sau „Prima Ardeleană“ cum însăși se numește scurt în noua formă, va avea un viitor strălucit; iar noi românii vom avea un nou titlu de mândrie, că ne-am manifestat și în direcția aceasta la timp.

CINEMATOGRAFE.

1001 nopți, bazin oriental în 6 acte, în „Apollo“, 9, 10, 11 Decembrie. Cele mai frumoase amintiri a copilăriei noastre curate și nevinovate sunt poveștile și într'aceste Halima sau 1001 nopți. Văzând piesa aceasta, care este una dintre cele mai grandioase producții a cinemai, trăim iară în pruncia naivă, când cunoșteam numai bună-tatea și credeam, că lumea întreagă e curată și nevinovată ca noi. Arare ori s'a dat prilej, să avem o plăcere sufletească, cari când asistăm la reprezentația acestui film. Ca număr afară de program azi se reprezintă splendidul film al școlii militare din Sibiu, unde trec în revistă toți ofițerii, diferitele grupe militare și ni-se ofere un admirabil aspect când privim concursele hipice ale ofițerilor.

Lordul Apaș, dramă de detectivi în 6 acte, în „Urania“, în 9, 10, 11 Decembrie. Evul mediu cu frodălibatea sa își avea haiducii, tâlharii, bandiții săi plini de curaj și răzburarea apăsării, societatea de azi are pungași și apași obraznici, când nu e primejdie, ceia, dacă cădean pe mâna asupritorilor ajungeau la furci, acești pungași și apași, dacă sunt isteți, ajung să fie lorzi și stimați de aleșii decadenței de azi. O astfel de carieră de apași este piesa aceasta de tot instructivă.

Teatrul APOLLO. Teatrul URANIA.

În 9, 10, 11 Decembrie
Vineri Sâmbătă Duminecă
Film colorat.
Senzatie Pathé!
1001 nopți
Bazin oriental în 6
acte.

În 10, 11 Decembrie
Sâmbătă, Duminecă
Lordul Apaș
Scenă fermecător engleză
în 4 acte.
Prim actor: Friedrich
Zellnik.

Lévai și Szigeti

mai năințe BUCHSBAUM și Co.

Vis-a-vis de Intrarea la Teatru
Recomandă magazinul bine și abundant sortat cu
ghete bărbătești, femeiești și Copii
Prețuri ieftine.

Ludovic Losonczy Arad

Gluvaerglu și Ceasornicar. ♦ Piața Avram Iancu No. 1.

Mare asortiment de verighete de logodnă, oroloage de buzunar și de perete argintarii. Cumpără aur pentru un
452
prețuri urcate.

MAGAZINUL DE CARBUNI

KNEFFEL

Bulev. Regele Ferdinand I. 2.
carbuni de călcat, lemne mărante uscate, carbuni în bucăți prima calitate
În Arad transport la domiciliu. 566

Desideriu Lusztig

Bulevardul Regina
Maria No. 14. ♦

Mare asortiment de tricotaaj, paltoane,
sventare, mânus, și ciorapl. 601

Caut cumpărători de case private recomand case de
închiriat și case mai mici spre vânzare în suburbii.
Mijloace împrumuturi cu preț avantajos — **VILIAM F. SZÜCS**
Arad, strada Alexandri nrul 3.

In atențiunea

cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot
cumpăra ieftin în depozitul de mobile Wiegensfeld,
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) Nr. 40

Au sosit cele mai noi și moderne
paltoane de toamnă, de iarnă,
haine bărbătești și pentru copii
Clasă separată de măsurat
SZANTÓ și COMLOS ARAD,
Piața Avram Iancu No. 22.
381 Edificiul Teatrului.

Fabrica de bere din Aradul Nou

fabrică bere de prima calitate, — ca-
litate de Pilsen și München, din cel
mai bun material. Depozit principal:

Oppenheimer și Schwarz

Strada Eminescu No. 8.

FRAȚII NEUMAN

211

Fabrică de spirt și de drojdie
Fabrica de făină ♦♦♦♦ ARAD

